

## TANTÁRGYI TEMATIKA

2026/2027 tanév, 1. félév;

Latin nyelv 1.

Jogász osztatlan szak

nappali és levelező tagozat

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tantárgy neve:</b><br><i>Latin nyelv 1.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Tantárgy Neptun-kódja:</b> <i>AJJOT290N1, AJJOT279L1; AJJOT279D1;1DJIG; 1DJOG</i><br><br><b>Tárgyfelelős intézet:</b> <i>Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék</i><br><br><b>Tantárgyelem:</b> <i>kötelező</i> |
| <b>Tárgyfelelős:</b><br><i>Dr. Petrasovszky Anna, egyetemi docens</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Közreműködő oktató(k):</b><br><i>Dr. Petrasovszky Anna, egyetemi docens</i><br><i>Dr. Koncz Ibolya Katalin tanszékvezető egyetemi docens,</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Javasolt félév:</b> <i>Őszi félév</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Előfeltétel:</b><br>-                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Óraszám/hét:</b> nappali tagozaton 1 óra/hét<br>levelező tagozaton: 6+1 óra/félév                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Számonkérés módja:</b> <i>aláírás és gyakorlati jegy</i>                                                                                                                                                                           |
| <b>Kreditpont:</b> 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Munkarend:</b> <i>nappali és levelező</i>                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>Tantárgy feladata és célja:</b> <i>A latin nyelv kötelezően oktatott szaknyelv, melynek célja, hogy a hallgatók a képzési idő végére olyan ismeretekre tegyenek szert, aminek birtokában önállóan is képesek eligazodni a modern európai – kontinentális és angolszász – jogi kultúra latin gyökerű nyelvi világában. A grammatikai és speciális lexikai ismeretek elsajátításán túl a hallgatót hozzásegíti olyan készségek kifejlesztéséhez, melyek elengedhetetlenek a jogi szaknyelvvvel összefüggő magasabb szintű fogalmi-logikai gondolkodás megismeréséhez, tökéletesítéséhez. Ezzel párhuzamosan segítséget nyújt a római jog, az egyetemes, valamint a magyar állam- és jogtörténet alapvető fogalmi készletének, fontosabb latin nyelvű forrásainak megismeréséhez, az egyes jogágakhoz tartozó jogi szakkifejezések, jogelvek bemutatásához.</i></p> <p><b>Fejlesztendő kompetenciák:</b><br/> <i>tudás: T5,T13,T14,</i><br/> <i>képesség: K2, K4,K9,K10,K16,K28,</i><br/> <i>attitűd: A2, A3, A4, A5,</i><br/> <i>autonómia és felelősség: F3,F5,</i></p> |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Tantárgy tematikus leírása:</b><br><i>I. KONZULTÁCIÓ</i><br>1. <i>Tantárggyal kapcsolatos információk, A latin nyelv szerepe a kontinentális és angolszász jogrendszerekben</i><br>2. <i>A latin kiejtés és helyesírás (Lectio prima), Erasmusi és restituált kiejtés sajátosságai</i><br>3. <i>Grammatikai kifejezések (Lectio secunda), A névszórágazás rendszere (declinatio), a főnév szótári alakja, a főnevek declinatioi általában; A latin nyelvű jogforrások jellegzetességei (klasszikus és vulgáris latinság)</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                       |

4. *I. declinatio, praepositíók használata, a latin mondatszerkezet, a birtokos szerkezet, (a birtokos eset használata (genitivus possessivus, genitivus qualitatis) (Lectio tertia,); Az ókori Róma társadalmával és államszervezetével kapcsolatos jogi szakkifejezések és azok továbbélései*
5. *Az igeragozás rendszere (coniugatio), az igék szótári alakja,*  
**II. KONZULTÁCIÓ**
6. *Az ige infinitivus imperfectus activi alakja, (Lectio secunda és Lectio quarta); A római normarendszerrel kapcsolatos kifejezések és azok továbbélései*
7. *Az igék indicativus praesens imperfectum activi alakja; A római perjoggal kapcsolatos kifejezések és azok továbbélései*
8. *A II. declinatióba tartozó főnevek rendszere, (Lectio quinta), Alkotmánytörténeti jogintézmények gyökerei a latin nyelvben*
9. *A II. declinatióba tartozó főnevek ragozása (Lectio quinta)*
10. *Az I. és II. declinatio szerint ragozandó névszók (mellénevek, birtokos névmások, sorszámnevek) általában; A magyar és egyetemes alkotmánytörténetben használt törvényhozással kapcsolatos kifejezések*
11. *Az I. és II. declinatióba tartozó mellénevek és ragozásuk, (Lectio sexta); A birtokos névmások, Jelzős szerkezetek egyeztetése (Lectio sexta); A magyar és egyetemes alkotmánytörténetben használt bíraskodással kapcsolatos kifejezések*
12. *III. declinációs főnevek rendszere, a mássalhangzós tövűek ragozása (Lectio sexta); A magyar és egyetemes alkotmánytörténetben használt végrehajtással kapcsolatos kifejezések*  
**III. KONZULTÁCIÓ**
13. **Zárthelyi dolgozat az első 10 témakörből 2026. november 30.**  
**IV. KONZULTÁCIÓ**
14. **Pótzárthelyi dolgozat**

**Egyéni tanrend esetén a hallgatónak az aláírás megszerzéséért a teljes anyagból beszámolási kötelezettsége van, amire 2026. november. 06-én, 16.00-tól XX-as előadóban kerül sor.**

#### **Félévközi számonkérés módja és értékelése:**

*A félév során két zárthelyi dolgozat megírására kerül sor a tantárgy tematikus leírásánál megadott témakörökből amelyek értékelése öt fokozatú jeggyel történik.*

*A hallgató szóbeli órai teljesítése a félévközi értékelés részét képezi. A szóbeli teljesítménnyel szembeni elvárások: latin jogi szöveg (szóösszetétel/szakkifejezés, mondat/jogelv) nyelvtani, kontextuális és jogdogmatikai értelmezése, grammatikai használata. Egy-egy a jogtudomány latinságára vonatkozó vonatkozó kultúrtörténeti-jogtörténeti témakör önálló feldolgozása és prezentálása.*

#### **Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:**

*A tantárgy teljesítése az **aláírás** valamint az öt fokozatú értékelés szerinti **gyakorlati jegy** megszerzésével történik.*

***Az aláírás megszerzésének:** a tantárgy gyakorlati jellegénél fogva a szemináriumi órák látogatása, amelyek alól igazolatlanul csak 1 alkalommal kérhet az oktatótól felmentést a hallgató. Az egy alkalomnál több igazolt, valamint igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után. A beszámolás szóban, legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig lehetséges.*

***A gyakorlati jegy** az írásbeli zárthelyi dolgozatok és az órai szóbeli teljesítés értékelésén alapul. Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.*

A gyakorlati jegy elfogadásához mindkét írásbeli zárthelyi dolgozat legalább elégséges érdemjeggyel történő értékelése szükséges. A félévközi szóbeli teljesítés gyakorlati jegybe történő beszámításának aránya 10%.

**A gyakorlati jegy pótlása:** a tanulmányi szabályzat alapján a szorgalmi időszakban a pótlásra megadott időpontban, a vizsga időszak első kéthetében pedig a Neptun rendszerben feltüntetett gyakorlati jegy pótlására kijelölt vizsga alkalmakkor kerülhet sor.

**Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők:** előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, tréningmódszertan: frontális szemináriumi munka, interaktív és kooperatív oktatási módszer, megbeszélés, vita, páros-csoportos hallgatói munka, hallgatói kiselőadások, önálló hallgatói munka alkalmazása

#### Kötelező irodalom:

1. **Petrasovszky Anna: *Lingua Iuridica - Latinitas Iurisprudentiae: A jogi latin nyelv alapjai***, Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Bruckner Győző Tehetséggondozó Szakkollégium, Miskolc 2024.
2. **Törvénytudományi Műszótár**, közre bocsátja A' Magyar Tudós Társaság, Második, Tetemesen Bővített Kiadás, Pesten, Eggenberger J. és Fiai Acad. Könyvtárusoknál, 1874.  
<http://mek.oszk.hu/06200/06283.pd>

#### Ajánlott irodalom:

3. **Bánóczi Rozália - Rihmer Zoltán: Latin nyelvkönyv joghallgatóknak**
4. **Werbőczy István: Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae**, M. Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.
5. **a. Aaron X. Fellmenth and Maurice Horwitz: Guide to Latin in International Law**, Oxford University Press, 2009.
6. **Floyd L. Moreland and Rita M. Fleischer: Latin: An Intensive Course**, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London, 1977.